دوفصلنامه علمی ـ تخصصی گفتمان وحی
سال دوازدهم/ شماره ۲۰/ پاییز و زمستان ۱۴۰۰

Bi-quarterly Journal Specialized Guftman-e Wahy
twelfth Year ،No20, Spring & Summer 2021-2022

استقلال خواهی و عزت طلبی مهم ترین دلیل دشمنی استکبار با نظام اسلامی در اندیشه رهبری(مد ظله العالی) با رویکرد قرآنی

□ محمد حسین حجتی*

چکیده

مسئله استقلال کشورها و عزت طلبی ملتها یکی از مهم‌ترین مقولات در گفتمان سیاسی، اجتماعی جوامع و ملل بشری است که از زمان‌های دور مطرح بوده و در فرهنگ‌های مختلف جوامع بشری به آن پرداخته شده است و در تمام اعصار و قرون به اهمیت این دو مقوله تاکید شده تا جایی‌که نمی‌توان ملت و حاکمیتی را در تاریخ مشاهده کرد که منکر اهمیت و ضرورت این دو مقوله برای جامعه شان بوده باشد. اگر چه در صحنه میدانی و در عمل کمتر کشورها و ملت‌های بوده و هستند که به استقلال واقعی دست یافته و در رسیدن به عزتمندی موفق شده باشند. اما به هرحال این مسئله یکی ازرش‌ها در باور و اعتقاد تمام ملل بوده و می‌باشند. درمیان جوامع عالم و کشورهای جهان، نظام‌اسلامی ایران و ملت مسلمان آن، با رهبری حکیمانه امامین انقلاب و بابرقراری نظام‌ولایی توانسته این گوهر ارزشمند را به خوبی برای جامعه-اسلامی ایران محقق نموده، عزت ملت و استقلال کشور اسلامی ایران را درحد مطلوب تامین‌کند. و در مقابل با استقلال جامعه اسلامی ایران، منافع نا مشروع قدرت‌های

*. دانش آموخته سطح چهار حوزه علمیه و دانش پژوه دکتری قرآن و مدیریت.

استثمارگر و استکبار جهانی در این کشور از بین رفته و در کشورهای غرب آسیا نیز در خطر قرارگرفته است. باتوجه به بیانات بالا پژوهش پیش‌رو باعنوان: استقلال‌خواهی و عزت‌طلبی مهم‌ترین دلیل دشمنی استکبار با نظام اسلامی در اندیشه مقام معظم رهبری (دام‌ظله) بارویکرد قرآنی؛ این مقوله مهم را باروش توصیفی ـ تحلیلی و با استناد به شواهد، مورد بررسی قرارداده و به این یافته رسیده که استقلال‌خواهی و عزت‌طلبی مهم‌ترین دلیل دشمنی استبکارجهانی بانظام‌اسلامی است که درتحقیق پیش‌رو، ضمن بررسی مبانی قرآنی استقلال و عزت، به شواهد محکم از بیانات مقام معظم رهبری استناد شده و شواهدی بیرونی هم برای این مطلب بیان شده و در نهایت فرضیه مورد نظر ثابت شده است.

کلیدواژه ها: استقلال، استقلال‌خواهی، عزت‌طلبی، قرآن و نظام اسلامی.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که در نظام بین الملل در عرصه حاکمیت سیاسی از دیرباز مطرح بوده و مطرح می‌باشد، مقوله استقلال یا وابستگی سیاسی حاکمیت‌ها و دولت‌ها است. تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و تشکیل دولت اسلامی؛ یعنی در دوران جنگ سرد و نظام دو قطبی حاکم برجهان، هیچ قدرت‌سیاسی نبود تا مدعی باشد از استقلال سیاسی برخوردار است؛ زیرا دولت‌ها ناگزیر بودند یا به بلوک شرق (پیمان ورشو) به سرکردگی اتحاد جماهیر شوروی سابق و یا به بلوک غرب (پیمان ناتو) به سرکردگی ایالات متحده آمریکا، وابسته باشند تا حق حیات سیاسی و حاکمیت داشته باشند یکی از جلوه‌های با عظمت انقلاب اسلامی و تشکیل نظام اسلامی در

ایران همین بود که با صراحت و اقتدار کامل شعار نه شرقی و نه غربی را سرداد و الگوی نظام حکومتی خود را بدون اتکا و تقلید از آموزه‌های غربی و شرقی و با تکیه بر مبانی و ارزش‌های دینی و ملی بومی خود به رهبری حضرت امام خمینی(ره) طراحی و عملیاتی نمودند.

با توجه به مقدمه بالا و بررسی معانی و ابعاد استقلال طلبی و عزت‌خواهی با رویکرد قرآنی و نیز تحلیل و موشکافی دلایل و علل برخوردهای معاندانه و موضوع گیری‌های خصمانه دنیایی استکبار در برابر نظام مقدس و شکوهمند انقلاب اسلامی در نگاه و اندیشه مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه(مدظله العالی) که در نوشتار زیر به صورت مختصر و فهرست‌وار به آن پرداخته می‌شود؛ به روشنی و وضوح در میابیم که مهم‌ترین دلیل دشمنی استکبار جهانی با نظام اسلامی مسئله استقلال‌طلبی و عزت‌خواهی ملت مسلمان ایران و نظام اسلامی است که استکبار جهانی از این داعیه و الگوی ظلم ستیز، کاملا احساس خطر نموده، منافع شان را برباد رفته می‌بیند. زیرا برای سلطه و استیلای شوم آنان بر سرزمین دنیای اسلام و کشورهای جهان سوم و ملت های مستضعف مانع جدی ایجاد می‌گردد.

معانی و تعاریف استقلال

استقلال در واژه‌شناسی به معنای اندک شمردن و حمل کردن آمده. و از ماده «قلل» مصدر عربی باب استفعال به معنای آزادی داشتن، به آزادی کاری کردن، بدون مداخله کسی‌کار خود را اداره کردن. *(عمید۱۳۸۶، ۱۴۷/۱)* و جدا بودن حاکمیت یک کشور از هرنوع سلطه خارجی*(بخشی و افشاری را، ۱۳۸۹،*

۱۴۵) و آزادی اراده ملّی برای اداره امور داخلی و خارجی‌خود که از خلال سازمان سیاسی دولت پدیدار می‌شود. (بابایی و آقایی، ۱۳۶۷، ۴۵/۲). (فارسی، ۱۳۷۴، ۸۴). آمده و به تسلط و حاکمیت، یک جامعه یا دولت یک سرزمین بر سرنوشت خویش و رهایی از سلطه بیگانه اطلاق می‌شود.

کاربرد دیگری که برای این واژه یافت می‌شود و مهم و اساسی است، معنایی است که در مجمع البحرین (ج۵، ص ۴۵۵) آمده است. (طریحی۱۳۷۵، ۴۵۵/۵). در آن جا بیان شده است که پرداختن به کاری بدون مشارکت دیگران یکی از معانی واژه استقلال است. که به‌باور بسیاری از متفکران و دانشمندان علوم سیاسی، ریشه همه عقب ماندگی‌های جوامع و ملت‌ها در همین وابستگی به استعمار و عدم استقلال شان می‌باشد و استقلال جوامع و کشورها کلید حل مشکلات شان قلمداد شده اند. (رنجبر، ۱۳۸۱، ۶۲). زیرا محور کلی خط مشی و سیاست‌گزاری کشورهای تحت سلطه به جای منافع خودشان، منافع کشورهای سلطه‌گر است. (مختاری، ۱۳۷۸، ۴۸۳). به‌گونه‌ای که کشورهای سلطه‌گر همواره در پی مطیع ساختن و سرسپردگی دیگران و به استخدام در آوردن آنان و بهره‌برداری از منابع و امکانات آنان می‌باشد. از این‌جاست که اندیشمندان علوم روان‌شناسی و اجتماعی بر این باورند که فقدان استقلال فردی و یا جمعی نشانه‌ای از ذلت و زبونی است و وجود آن عامل عزت و سربلندی انسان‌ها و جوامع می‌باشد. (مختاری، ۱۳۷۸، ۴۸۳).

معانی و تعاریف عزت

«عزت» به معنی عزیز شدن، گرامی شدن، ارجمند شدن و ارجمندی آمده

(عمید، ۱۳۸۶، ۱۴۳۶/۲). در کتاب لغت‌نامه دهخدا آورده: «عزت» از ریشه ای: (ع ِ زْ زَ) یک کلمه عربی و اسم مصدر است که به معنی عظمت و بزرگواری و ارجمندی و ارج و سرافرازی می‌باشد. *(دهخدا، ۱۳۷۲، ۱۵۸۶۰/۱۰)* **در کتاب لسان العرب نیز ذیل کلمه العزّ آمده است: عزت در اصل همان قدرت، توانایی، شدت و غالب بودن می‌باشد، که به معنی بلند مرتبگی و نایابی نیز می‌باشد.** *(ابن منظور، ۱۴۱۴، ۳۷۴/۵)*.[۱] راغب اصفهانی هم در تعریف عزت در کتاب مفردات گفته: عزت یعنی شکست ناپذیری و حالتی که مانع مغلوب شدن انسان می‌شود. در اصل از «ارض عزاز»؛ یعنی زمین محکم و نفوذ ناپذیرگرفته شده است، *(راغب اصفهانی، ۱۴۱۲، ۵۶۳)*.[۲] و شی کمیاب را از آن جهت عزیز و عزیزالوجود گویند که در آن حالت و نوع از توانایی و نایابی قرارگرفته که رسیدن به آن، سخت است. با توجه به معنای صلابت و حالت شکست ناپذیری، در معنی عزت؛ این واژه، در معانی دیگر، از جمله: غلبه، صعوبت، سختی، غیرت و حمیت و غیره هم استعمال شده است. *(طبرسی، ۱۳۷۲، ۵۹/۲)*.

رابطه هم‌پوشانی عزت‌مندی و استقلال‌خواهی

بابررسی رابطه دو مقوله استقلال و عزت به این نکته پی می‌بریم که هرکدام از این دو مقوله مهم، لازم ملزوم همدیگر هستند و نشان می‌دهد میان دو مقوله

---

[۱]. و العِزُّ فی الأَصل: القوة و الشدة و الغلبة. و العِزُّ و العِزَّة: الرفعة و الامتناع، و العِزَّة لله و فی التنزیل العزیز: وَ لِلَّهِ الْعِزَّةُ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِلْمُؤْمِنِینَ أَی له العِزَّة و الغلبةسبحانه.

[۲]. العِزَّةُ: حالةٌ مانعة للإنسان من أن یغلب. من قولهم: أرضٌ عَزَازٌ. أی: صُلْبةٌ.

عزت و استقلال هم‌پوشانی و ارتباط تنگاتنگ و نزدیک وجود دارد، وهرکدام از آنها موجب پیدایش و به وجود آمدن دیگری می‌گردد. وقتی یک جامعه عزیز و عزت‌مند باشند مقوله مستقل و خود اتکاء بودن به دنبال این عزت‌مندی شکل می‌گیرد و از آن طرف نیز زمانی که افراد و جوامع به‌خود اتکایی رسیده اند و مستقل می‌باشند به تبع این استقلال، احساس خودباوری و عزتمندی هم در آن جامعه و افراد به وجود می‌آید. به بیان روشن‌تر میان عزت و استقلال رابطه دو سویه و تاثیر و تاثر دو طرفه جدی وجود دارد. زیرا عزت نفس، همان احساس ارزشمندی و خودباروی و استقلال و اعتماد به خود است که در منابع دینی ما خصوصا قرآن‌کریم با تعابیری مانند: عزت، کرامت نفس، و حرمت ذات و ارزش‌مندی ذاتی انسان، مکرر وارد شده است و در نگاه قرآن کریم عزت‌مندی یکی از خصیصه‌های ارزشمند ذاتی و درونی است که با تأیید الهی و افاضه خداوند متعال خمیر مایه آن درسرشت انسان‌ها به امانت نهاده شده و عامل اصلی آن پرهیزکاری و فرمانبری از دستورات آسمانی عزیز مطلق خالق جهان و هستی، معرفی گردیده و از آموزه‌های است که مورد توجه و تاکید فراوان قرار گرفته و بر ارتباط آن، با دیگر شئونات زندگی انسان خصوصا استقلال افراد و جوامع اشاره گردیده است به گونه‌ای که اگر کرامت ذاتی و اکتسابی و احساس ارزش‌مندی انسان‌ها در جامعه بروز یابد و عزت نفس‌شان افزایش یابد و افراد متوجه و باورمند به ارزش‌مندی و عزت نفس و کرامت ذاتی شان بشود، اعتماد بنفس و در نتیجه روحیه استقلال‌خواهی آنان تقویت شده و به خود متکی خواهند شد. بنابراین خصیصه مهم عزت و اعتماد به نفس و احترام به خود و

احساس ارزشمندی به عنوان یک عنصر درونی ارزش‌مند در انسان‌ها، که از اساسی‌ترین رکن تکامل، رشد و تعالی افراد و جوامع به حساب می‌آید و از منظر علمی نیاز اساسی برای همه انسان‌ها می‌باشد و مقوله‌ی است که تمام انسان‌ها همواره برای رسیدن به آن تلاش می‌کنند. *(گنجی، ۱۳۷۶، ۹۳)*. از زمینه سازها و بسترها و از سازنده‌های مهم استقلال‌خواهی افراد و جوامع شمرده می‌شود. که با پیدایش و شکل‌گیری آن در جوامع و افراد، جوامع و افراد به استقلال و خود اتکایی و خود بسندگی می‌رسند و روحیه استقلال‌خواهی و عدم سرسپردگی برای افراد و جوامع به وجود می‌آید.

مبانی استقلال‌خواهی و عزت‌طلبی در قرآن کریم

اگر چه در قرآن‌کریم عین واژه استقلال به صراحت نیامده؛ ولی آیات بسیاری مسلمانان را به عنوان یک امت از وابستگی به دیگری (امت و ملت های دیگر) باز داشته است. آیاتی که امت اسلام و دولت اسلامی را به استقلال و گریز از وابستگی، ذلت و حفظ عزتمندی فرا می‌خواند و درباره ویژگی‌های امت نمونه بیان شده و شاخص‌های روشن و دقیقی را در این رابطه معرفی کرده است. به این معنا که قرآن کریم اگرچه به صراحت سخن از استقلال به میان نیاورده ولی آیات بسیاری به ویژگی‌هایی برای امت شاهد و نمونه اشاره می‌کند و عناوین زیاد و موضوعات مختلفی را که بیانگر معنا و مفهوم استقلال می‌باشد مطرح کرده و از آن سخن به میان می‌آورد. بنابراین موضوعات و مطالب که متحوا، لوازم و نتایج و آثار استقلال را در خود دارد، در قرآن کریم زیاد بکارگرفته شده است حتی از برخی واژه‌ها، کلمات، تعبیرها وموضوعات

متعدد دیگر قرآن کریم به صورت غیرمستقیم مقوله استقلال قابل استفاده و بهره برداری است و می‌توان مقوله و مفهوم استقلال را از موضوعاتی که در ذیل به آنها اشاره می‌گردد، برداشت و فهم نموده و به مفهوم و معنی‌استقلال دست یافت. و مفهوم‌استقلال را از آن موضوعات متنوع که در قرآن‌کریم است، استفاده کرد. موضوعات و مفاهیمی مانند: عزت مسلمانان، عدم سلطه پذیری آنان، نفی سبیل از مسلمانان و عدم سرپرستی مومنان توسط کافران، عدم جواز گرایش و تمایل به کافران و نیز عدم جواز اعتماد به کفار از جانب مسلمانان و عدم دوستی با کفار و اصرار بر هوشیاری کامل مسلمانان از توطئه و مکر کفار و... که در جای جای قرآن‌کریم مورد توجه و تاکید قرارگرفته و بر ضرورت و لزوم عزت‌مندی و استقلال کامل مسلمانان اشاره شده و به آن پرادخته است. در ادامه برای منقح شدن بیشتر موضوع مورد نظر و تبیین مفصل و روشن مبانی قرآنی استقلال و عزت مسلمانان، مباحث قرآنی در قالب عناوین مشخص به صورت مختصر و با استناد به برخی از آیات قرآن کریم دنبال می‌گردد.

الف: آیات عزت‌مندی مسلمانان

بحث عزت در قرآن کریم به صورت گسترده مطرح شده در قرآن‌کریم ماده (عزّ) و دیگر مشتقات آن ۱۱۶ مرتبه بکار رفته، لغات شناسان زبان عرب در مورد معنی این ماده می‌نویسند: که اصل ماده عزّ در مقابل ذلت و خواری است. که هرکدام از این کلمات به گونه‌ای با معنای شکست ناپذیری و غلبه و صعوبت مرتبط می‌باشد. بنابراین ماده عز و کلمات هم خانواده با این ماده در قرآن‌کریم به معنی همان غلبه و شکست ناپذیری است. *(طریحی، ۱۳۷۵، ۴/۲۵).*

(ابن منظور، ۱۴۱۴، ۳۷۴/۵). (فراهیدی، ۱۴۱۰، ۷۶/۱). با شناخت مفهوم عزت و عزت‌مندی انسان در آیات قرآن, می‌توان دریافت که اولا: عزت و کرامت انسان, دارای مبنای قرآنی است که ریشه و سرچشمه اساسی آن ذات الهی است. و ثانیا: عزت در حقیقت همان استقلال و به خود اتکاء بودن است و عبارت اخری استقلال و خود اتکایی می‌باشد. همان‌طوری که این مطلب از آیات متعدد بدست می‌آید و اینکه تمام عزت نزد خدا و سرچشمه اصلی عزت‌ها و منشأ آن ذات پاک لایزال الهی است.

خداوند در این رابطه در قرآن‌کریم ضمن خطاب به پیامبرگرامی(ص) می-فرماید: «**وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ**» «و گفتار [بی‌اساس و تبلیغاتِ ناروایِ] مخالفان، تو را غمگین نکند؛ زیرا همه عزت و توانمندی برای خداست؛ او شنوا و داناست. *(سوره یونس/ آیه ۶۵).* در آیه دیگری فرموده: **سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ**، پروردگار توست که دارای عزت(صاحب عزت) است از آنچه او را به آن توصیف می‌کنند، پاک و منزّه است». *(سوره صافات/ آیه ۱۸۰).* همچنین عزت‌مندی و ذلت افراد را در ید قدرت الهی می‌داند و می‌فرماید: **قُلِ اللَّهُمَّ مالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشاءُ وَ تُعِزُّ مَنْ تَشاءُ وَ تُذِلُّ مَنْ تَشاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**، «بگو: بار خدایا، تویی که فرمان‌فرمایی، هر آن کس را که خواهی، فرمانروایی بخشی و از هرکه خواهی، فرمانروایی را بازستانی و هرکه را خواهی، عزت بخشی و هرکه را خواهی، خوار گردانی همه خوبی‌ها به دست توست، و تو بر هرچیز توانایی».*(سوره آل عمران/ آیه۲۶).* علامه طباطبایی رحمه

الله در تفسیر شریف المیزان در ذیل آیه «**تعز من تشاء و تذل من تشاء**» می-فرمایند: عزت در یک شی آن است که رسیدن به آن مشکل باشد، روی این اصل، چیزی را که وجودش کم یاب است عزیز الوجود گویند و همچنین در میان قومی که نمی‌توان به آن دست یافت و مغلوبش نمود عزیز القوم اطلاق می‌شود. نقطه مقابل آن ذلّ است که سهل الوصول می‌باشد. *(طباطبایی، ۱۴۱۷، ۱۳۲/۳)*. با این تفسیر دقیق علامه طباطبایی به این نکته مهم می‌رسیم که عزت همان شکست ناپذیری و متکی بودن به خود و تسلط ناپذیری است که منشأ درونی دارد و سرچشمه و منبع آن ذات حق تعالی است که در وجود انسان‌ها هم به ودیعت نهاده شده و بیانگر ارزش دینی عزت‌مندی و استقلال و خود اتکایی است که در این آیه و دیگر آیات به صراحت یابصورت ضمنی بر عزت‌مندی و استقلال افراد تاکید گردیده است. که این‌خود نشان می‌دهد منشاء عزت و سربلندی خداوند متعال است و مقوله عزت و به تبع آن استقلال، دارای مبانی و ریشه قرانی است.

به عبارت دیگر: عزت و سربلندی فقط از سوی خداوند متعال اعطا خواهد شد همان‌گونه که فرموده: **مَنْ كانَ يُريدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَميعاً**، «هرکس سربلندی می‌خواهد، سربلندی یکسره از آنِ خداست». *(سوره فاطر/ آیه۱۰)*. اما بر انسان‌ها به عنوان جانشین و خلیفه خداوند نیز لازم و ضروری می‌باشد تا استقلال و عزت‌مندی خود را نادیده نگرفته، در همه ابعاد زندگی از آن بهره برده و از آن حفاظت و نگهداری کنند. در این رابطه آیات متعددی دیگری نیز در قرآن

وجود دارد. *(سوره احزاب/ آیه ۲۵)*.[۱] از جمله در آیاتی از سور: *(نساء/ آیه ۱۳۹)*، *(فاطر/ آیه ۱۰)*، *(منافقون/ آیه ۸)*. و برخی آیات دیگر که در سوره‌های مختلف قرآن‌کریم در رابطه به عزت و عزت‌مندی اهل ایمان و مسلمانان وارد شده است و بر لزوم عزت داشتن مسلمانان تاکید کرده و مسلمانان را به کسب عزت تشویق و ترغیب فرموده است. محققان محترم می‌توانند به آن‌ها مراجعه نمایند.

ب: آیه نفی سبیل از مسلمانان

موضوع قرآنی دیگری که می‌توان مسئله استقلال را از مفهوم و محتوای آن موضوع استفاده کرد، قاعده و معنی نفی سبیل است که درسوره مبارکه نساء آیه ۱۴۱ به آن اشاره شده است. در این آیه مبارکه قرآنی، با صراحت تمام بر نفی سبیل و عدم جواز راه یافتن کفار بر مسلمانان تاکید شده و نشان می‌دهد مسئله و مقوله استقلال و عدم‌سرسپردگی مسلمانان از نگاه قرآن‌کریم و دین مبین اسلام تا چه حد اهمیت دارد. در آیه مورد نظر خداوند متعال با بیان ویژه و خاص می‌فرماید: **وَ لَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلاً**، «و خداوند هرگز کافران را بر مؤمنان تسلّطی نداده است.» *(سوره نساء/ آیه ۱۴۱.)*

حق تعالی در ضمن بیان حکم تشریعی، همان‌طور که جمعی از فقهاء در مسائل مختلف به این آیه برای عدم تسلط کفار بر مومنان از نظر حقوقی و

[۱]. مانند آیه ۲۵ سوره احزاب: وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْراً وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزاً، «و خدا کافران [شرکت کننده در جنگ خندق] را در حالی که به پیروزی و غنیمت دست نیافتند با خشم و اندوه شان برگرداند. و خدا [سختی و مشقت] جنگ را از مؤمنان برداشت؛ و خدا همواره نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.»

حکمی استدلال کرده‌اند، به یک نکته کلی و مهم اشاره فرموده و آن اینکه: از آنجا که کلمه" سبیل" به اصطلاح از قبیل" نکره در سیاق نفی" است و معنی عموم را می‌رساند از آیه استفاده می‌شود که کافران نه تنها از نظر منطق بلکه از نظر نظامی و سیاسی و فرهنگی و اقتصادی و خلاصه از هیچ نظر بر افراد و یا جامعه با ایمان و مسلمانان واقعی چیره نخواهند شد. *(مکارم شیرازی ، ۱۳۷۴، ۱۷۶/۴)*. و نباید چیره گردند و بر آنها راه یابند.

اگر جامعه اسلامی و مسلمانان به دور از تسلط و اشراف کفار باشند که اقتضایی محتوایی آیه هم همین است، به خوبی نشانگر و بیانگر لزوم استقلال و ارزشمندی استقلال در نگاه قرآنی است. و ازطرفی با توجه به عمومیتی که در آیه دیده می‌شود، درواقع و حقیقت، خود همین نفی سبیل و عدم جواز راهیابی مشرکین و کفار بر مسلمانان، به نوعی، خود همان استقلال مسلمانان و نیز موحدان است که مورد سفارش و تاکید جدی قرآن کریم قرار گرفته و به این مطلب اشاره دارد که مسئله استقلال و متکی بودن مسلمانان بر خودشان یک امر و فرمان و خواسته قرآنی است و ریشه و مبنایی قرآنی دارد.

ج: آیات سلطه ناپذیری مسلمانان

در مباحث قبل و آیات مورد استناد آنجا، که دو موضوع مهم قرآنی عزت-مندی مسلمانان و نفی سبیل و منع راهیابی کفار بر اهل ایمان و مسلمانان، مورد بررسی و بحث قرارگرفت و دانسته شد که موضوعاتی از قبیل عدم جواز راهیابی کفار بر مسلمانان و لزوم عزت‌مندی مسلمانان، در حقیقت چهره دیگر و بیان دیگری از استقلال و خود اتکایی مسلمانان است. در این قسمت از

تحقیق، مسئله سلطه ناپذیری مسلمانان و منع سرسپردگی و اعتماد مسلمانان به کفار و بی دینان، مطابق سفارش و تاکید قرآن‌کریم به بحث و بررسی گرفته می‌شود. در آیات زیادی از قرآن‌کریم نپذیرفتن سلطه و سرپرستی کافران وارد شده و سلطه کفار مردود و غیرقابل پذیرش اعلان شده است. به عنوان نمونه: آیات ۵۱ و ۵۲ از سوره مبارکه مائده به خوبی این مطلب مهم را به مومنان یادآور شده است. که به نظر می‌رسد مفهوم سلطه ناپذیری مسلمانان و عدم جواز سرسپردگی آنان به کفار، همان استقلال و اعتماد مسلمانان بر خودشان است که مورد توجه و تاکید خداوند قرارگرفته است.

د: آیات منع گرایش و اعتماد مسلمانان به ستمکاران و کفار

یکی‌از موضوعات مهم دیگری قرآنی که در مورد رابطه اهل ایمان با کفار و ستمکاران وارد شده است و در قرآن کریم به آن تصریح شده است. منع اعتماد و تکیه کردن بر ستمکاران و کفار است طبق فرمایش و نص صریح قرآنی مومنین از اعتماد کردن، میل و تکیه کردن بر کفار و ظالمین بازداشته و منع شده اند. در سوره مبارکه هود آمده است: **وَ لا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَ مالَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِياءَ ثُمَّ لا تُنْصَرُونَ**، «و به ستمگران تمایل و تکیه نکنید که آتشِ (عذاب) شما را فرا می‌گیرد و (دراین صورت) برای شما در برابر خداوند، هیچ دوست و سرپرستی نیست، پس (از هیچ ناحیه‌ای) مورد یاری و کمک قرار نخواهید گرفت». *(سوره هود/آیه ۱۱۳)*. رکون" از ماده"رکن" به معنی ستون و دیواره‌هایی است که ساختمان یا اشیاء دیگر را برسر پا می‌دارد، و سپس به معنی اعتماد و تکیه‌کردن برچیزی به کار رفته است. اگر چه

مفسران معانی بسیاری برای این کلمه در ذیل آیه آورده‌اند، ولی همه یا غالب آنها به یک مفهوم جامع و کلی باز می‌گردد، مثلا بعضی آن را به معنی"تمایل" و بعضی به معنی"همکاری" و بعضی هم به معنی"اظهار رضایت" یا "دوستی" و بعضی به معنی"خیرخواهی و اطاعت" ذکر کرده‌اند که همه اینها در مفهوم جامع اتکاء و اعتماد و وابستگی جمع است. اصولا تکیه و اعتماد بردیگران که در شکل وابستگی آشکار گردد، نتیجه‌ای جز بدبختی نخواهد داشت تا چه رسد به اینکه این تکیه‌گاه ظالم و ستمگر باشد. یک جامعه پیشرو و پیشتاز و سربلند و قوی، جامعه‌ای است که روی پای خود بایستد.

همانگونه که قرآن در مثال زیبایی در سوره فتح آیه ۲۹ در توصیف مسلمانان واقعی می‌فرماید: «**فَاسْتَوی عَلی سُوقِهِ**» همانند گیاه سرسبزی که روی پای خود ایستاده و برای زنده ماندن و سر فرازی نیاز به وابستگی و تکیه کردن به چیز دیگر ندارد.

از نظر قرآن‌کریم یک جامعه مستقل و آزاد، جامعه‌ای است که از هر نظر خودکفا باشد و پیوند و ارتباطش با دیگران، پیوندی بر اساس منافع متقابل باشد، نه بر اساس اتکاء یک ضعیف برقوی، این وابستگی خواه از نظر فکری و فرهنگی باشد یا نظامی یا اقتصادی و یا سیاسی و ... پیامد و نتیجه‌ای جز اسارت و استثمار ببار نخواهد آورد، و اگر این وابستگی به ظالمان و ستم‌گران باشد، نتیجه‌اش وابستگی به ظلم آنها، نداشتن خود اتکایی و شرکت در برنامه‌های آنها خواهد بود. البته فرمان آیه فوق مخصوص به روابط جامعه‌ها نیست بلکه پیوند و رابطه دو فرد با یکدیگر را نیز شامل می‌شود که حتی یک

انسان آزاده و با ایمان هرگز نباید متکی به ظالم و ستمگر بوده باشد که علاوه بر از دست دادن استقلال، سبب کشیده شدن به دایره ظلم و ستم ظالم و تقویت و گسترش فساد و بیدادگری خواهد بود. *(مکارم شیرازی ، ۱۳۷۴، ۲۶۲/۹).* با توجه به محتوای آیه شریفه و تفسیر آن، مسئله استقلال به خوبی از آن قابل استفاده است که نشان میدهد استقلال و عزت‌مندی مسلمانان و امت‌اسلامی از معارف قرآنی و دارای ریشه و مبنای قرآنی بوده و بیانگر این نکته است که تاکید بر اسقلال مسلمان یک مسئله ارزشی اسلامی و دارای نتایج و ثمرات با برکت زیاد می‌باشد.

ه: آیات عدم جواز دوستی مسلمانان با غیر مسلمانان

در قرآن کریم، کتاب هدایت و زندگی آیات فراوان در رابطه با تنظیم روابط فردی و اجتماعی مسلمانان و راهنمایی آنان در مسیر صحیح و تعامل درست با غیر شان وارد شده است. از جمله آیاتی که در آنها تاکید و توجه خاصی نسبت به رابطه مسلمانان با غیر مسلمانان شده است و یا آیات عدم جواز همراز گرفتن و منع از دوست صمیمی شدن با کفار و غیر مسلمان است.

در موارد متعدد خداوند متعال امت اسلامی را از دوستی با کفار منع نموده و هشدار داده که در هیچ صورتی اسرار خود را با کفار در میان نگزارید و آنان را همراز و محرم اسرار خود قرار ندهید و رابطه صمیمی با آنان نداشته باشید. قرآن‌کریم در این مورد باصراحت بیان می‌فرماید: «**يا أَيُّهَا الَّذينَ آمَنُوا لا تَتَّخِذُوا بِطانَةً مِنْ دُونِكُمْ لا يَأْلُونَكُمْ خَبالاً وَدُّوا ما عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضاءُ مِنْ أَفْواهِهِمْ وَ ماتُخْفي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْبَيَّنَّا لَكُمُ الْآياتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ.**»

«ای کسانی که ایمان آورده اید! محرم اسراری از غیر خود، انتخاب نکنید! آنها از هرگونه شرّ و فسادی درباره شما، کوتاهی نمی‌کنند. آنها دوست دارند شما در رنج و زحمت باشید. (نشانه‌های) دشمنی از دهان (و کلام) شان آشکار شده و آنچه در دلهایشان پنهان می‌دارند، از آن مهمتر است. ما آیات (و راه‌های پیشگیری از شرّ آنها) را برای شما بیان‌کردیم اگر اندیشه کنید!.». *(سوره آل عمران/ آیه ۱۱۸)*. در آیه دیگر فرمان جدی داده و فرموده است: «**يأَيُّهَا الَّذينَ آمَنُوا لا تَتَّخِذُوا الَّذينَ اتَّخَذُوا دينَكُمْ هُزُواً وَ لَعِباً مِنَ الَّذينَ أُوتُوا الْكِتابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ الْكُفَّارَ أَوْلِياءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنينَ.**»

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید! افرادی که دین و آیین شما را به باد استهزاء و بازی می‌گیرند- از اهل‌کتاب و مشرکان- ولیّ خود انتخاب نکنید و از خدا بپرهیزید اگر ایمان دارید!.». *(سوره مائده/ آیه ۵۷.)*.

پیام این دو آیه شریفه بالا و آیات مشابه قرآنی این است که دوستی صمیمی با غیر مسلمانان و محرم اسرار قراردادن غیرمسلمان در هیچ صورتی جایز نیست و موجب می‌گردد که عزت و استقلال و شوکت مسلمانان در معرض زوال و خطر قرارگیرد. زیرا عزت و استقلال مسلمانان یک خواسته الهی و دستور دینی است. و مطابق امر الهی بر مسلمانان لازم است که همواره بر عزت و استقلال خودشان توجه و تاکید داشته باشند.

و: آیات عدم جواز پیروی مسلمانان از کفار

آن‌طور که بیان شد آیات متعدد قرآن‌کریم از عزت‌مندی و نحوه تعامل مسلمانان با غیر مسلمانان بحث کرده و سخن گفته و در تعدادی از آیات از

پیروی کردن کفار و غیرمسلمان منع کرده و پیروی و نیز دنباله روی از کفار را مجاز نداسته است.

این دسته از آیات همانند آیات قبل پیام مهمش همان استقلال و حفظ عزت مسلمانان می‌باشد. و در جای خود بیان می‌کند که استقلال و عزت‌مندی امت اسلامی در نگاه اسلام از مهم‌ترین خواسته دینی است. آیاتی که مسلمانان را از تبعیت کفار منع کرده در جای جای قرآن‌کریم آمده زیاد است. از جمله در آیه ۱۴۹ آل عمران می فرماید: «یا **أَیُّهَا الَّذینَ آمَنُوا إِنْ تُطیعُوا الَّذینَ کَفَرُوا یَرُدُّوکُمْ عَلی أَعْقابِکُمْ فَتَنْقَلِبُوا خاسِرینَ، بَلِ اللَّهُ مَوْلاکُمْ وَ هُوَ خَیْرُ النَّاصِرینَ.**»

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از کسانی که کافر شده‌اند اطاعت کنید، شما را به گذشته‌هایتان باز می‌گردانند و سرانجام، حتما زیانکار خواهید شد. (آنها تکیه‌گاه شما نیستند،) بلکه ولی و سرپرست شما، خداست و او بهترین یاوران است.». *(سوره آل عمران/ آیات ۱۴۹ و ۱۵۰.)*

ز: آیات بیانگر دشمنی کفار با مسلمانان و دسیسه آنان

تعدادی از آیات قرآن بیانگر دشمنی کفار با مسلمانان و دسیسه آنان بر علیه امت اسلامی است. این آیات درضمن تذکر و یادآوری بغض شدید و دشمنی کافرین و مشرکان با اسلام و مسلمانان، بر لزوم هوشیاری امت اسلامی از دشمنی کفار و برحذر داشتن مسلمانان از توطئه و دسیسه های آنان تاکید زیاد میکند. در یکی از این آیات دشمنی آنان را در حدی می‌داند که از شدت عداوت انگشتان دست‌شان را با دندان‌های شان می‌گزند. آنجا که می‌فرماید: «**ها أَنْتُمْ أُولاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلا یُحِبُّونَکُمْ وَ تُؤْمِنُونَ بِالْکِتابِ کُلِّهِ وَإِذا لَقُوکُمْ قالُوا آمَنَّا وَ إِذا**

خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَليمٌ بِذاتِ الصُّدُورِ، إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَ إِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِها وَ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لايَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئاً إِنَّ اللَّهَ بِما يَعْمَلُونَ مُحيطٌ.»

«شما کسانی هستید که آنها را دوست می‌دارید امّا آنها شما را دوست ندارند! در حالی که شما به همه کتاب‌های آسمانی ایمان دارید (و آنها به کتاب آسمانی شما ایمان ندارند). هنگامی که شما را ملاقات می‌کنند، (به دروغ) می‌گویند: «ایمان آورده‌ایم!» امّا هنگامی که تنها می‌شوند، از شدّت خشم بر شما، سر انگشتان خود را به دندان می‌گزند! بگو: «با همین خشمی که دارید بمیرید! خدا از (اسرار) درون سینه‌ها آگاه است.».اگر نیکی به شما برسد، آنها را ناراحت می‌کند و اگر حادثه ناگواری برای شما رخ دهد، خوشحال می‌شوند. (امّا) اگر (در برابرشان) صبر، استقامت و پرهیزگاری پیشه کنید، نقشه‌های (خائنانه) آنان، به شما زیانی نمی‌رساند خداوند به آنچه انجام می‌دهند، احاطه دارد.». *(سوره آل عمران/ آیات ۱۱۹و ۱۲۰.)*

ح: آیات بیانگر به خود متکی بودن مسلمانان

برخی از آیات در توصیف یاران پیامبرگرامی اسلام(ص) و مسلمانان آنان را به جوانه‌های پر رشد و محکم و با صلابت تشبیه می‌کند که روی پای خود ایستاده و در حدی رشد کرده که مایه تعجب بینندگان شده و از طرفی مایه خشم کفار و دشمنان امت اسلامی گردیده است. خداوند متعال در ضمن بیان نورانی خود در این باره می‌فرماید:

«مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَ الَّذينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَماءُ بَيْنَهُمْ تَراهُمْ رُكَّعاً

سُجَّداً يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِنَ اللَّهِ وَ رِضْواناً سيماهُمْ فی وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذلِکَ مَثَلُهُمْ فِی التَّوْراةِ و مَثَلُهُمْ فِی الْإِنْجيلِ کَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوی عَلی‌سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغيظَ بِهِمُ الْکُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَ أَجْراً عَظيماً.»

«محمّد (ص) فرستاده خداست و کسانی که با او هستند در برابر کفّار سرسخت و شدید، و در میان خود مهربانند پیوسته آنها را در حال رکوع و سجود می‌بینی در حالی که همواره فضل خدا و رضای او را می‌طلبند نشانه آنها در صورت شان از اثر سجده نمایان است این توصیف آنان در تورات و توصیف آنان در انجیل است، همانند زراعتی که جوانه‌های خود را خارج ساخته، سپس به تقویت آن پرداخته تا محکم شده و بر پای خود ایستاده است و بقدری نموّ و رشد کرده که زارعان را به شگفتی وامی‌دارد این برای آن است که کافران را به خشم آورد (ولی) کسانی از آنها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، خداوند وعده آمرزش و اجر عظیمی داده است.». *(سوره فتح/۲۹.)*

ابعاد استقلال‌خواهی و عزت طلبی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

استقلال بزرگترین نعمت الهی برای ملتها و کشورهای جهان خصوصا کشورهای اسلامی به شمار می‌آید و می‌توان گفت پایه عزت و سرافرازی ملت‌ها وجوامع، استقلال و عدم‌وابستگی و ذلت ناپذیری و عدم بندگی و اطاعت کورکورانه از چپاولگران و زورمداران جهانی است. التبه در مورد استقلال لازم است توجه شود که استقلال دارای ابعاد و جنبه های متعدد می-

باشد در صورتی جامعه و کشوری مستقل و خود اتکاء به معنی کامل شمرده می‌شود که حائز و دارای همه‌ی ابعاد و شاخه‌های استقلال باشند. که در ادامه بحث به ابعاد استقلال در اندیشه رهبری اشاره می‌گردد.

همان‌طور که در تبیین و روشن شدن مبانی قرآنی استقلال و عزت، و لزوم عزت‌مندی مسلمانان و جامعه ایمانی و مستقل بودن آنان در همه ابعاد از کفار و غیر مسلمانان مباحث و مطالبی لازم مطرح و با استناد به تعدادی از آیات قرآنی برای اثبات لزوم عزت‌مندی و استقلال امت اسلامی از کفار استدلال شد. از بحث‌ها و مطالب ارائه شده به این مهم نیز پی می‌بریم که ماهیت و نگاه قرآن-کریم در مورد ارتباط مسلمانان با غیرمسلمانان به گونه‌ای است که در همه حال با سیطره و تسلط کفار بر اهل ایمان مخالف است و راه یافتن آنان را بر جامعه ایمانی و امت اسلامی در هیچ صورتی بر نمی‌تابد و هیچ راه سلطه پذیری را برای جامعه اسلامی باز نگذاشته است. از آنجاییکه شخصیت مقام معظم رهبری امام خامنه (مدظله العالی) به عنوان یکی از بزرگترین اندیشمندان و متفکران معاصر جهان اسلام که مبانی فکری و اندیشه متعالی ایشان، برگرفته از قرآن‌کریم و معارف اسلام است. می‌توان گفت که با بررسی اندیشه‌های ناب معظم له دلیل و علت اصلی دشمنی دوام دار و کینه‌توزانه استکبار بانظام و انقلاب اسلامی را این‌گونه بیان نمود و ادعا کرد که استقلال خواهی و عزت طلبی و نیز پیگیری این دو مقوله از جانب ملت مسلمان ایران و نظام اسلامی در تمامی ابعاد، اعم از ابعاد فرهنگی، سیاسی، علمی، اقتصادی نظامی و ... است که موجب دشمنی استکبار و نظام‌سلطه با انقلاب اسلامی گردیده است زیرا داعیه استقلال خواهی

و پابندی به آن بوده که از یک طرف سبب نفی سلطه و مانع چپاول منابع توسط آنان گشته و از طرفی هم باعث ترقی و پیشرفت و عزت‌مندی مردم و کشور ایران شده است. از طرف سوم با تحلیل رفتار دشمنان اسلام و نیز تحلیل دشمنی آنان در اندیشه و نگاه مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) به وضوح در می-یابیم که از دلایل مهم دشمنی کفار با مسلمانان و اسلام و در دوره معاصر دشمنی استکبار جهانی به سردمداری آمریکای جنایتکار با نظام و انقلاب اسلامی، باورمندی و پایبندی مسئولان و مردم مسلمان و جامعه دینی و اسلامی ایران به استقلال و عزت شان می‌باشد که این مسئله مهم در جای جای بیانات مقام معظم رهبری(مدظله العالی) به عنوان رهبر و سکاندار حکیم و دانای کشتی انقلاب شکوهمند اسلامی، تبلور یافته و بیان شده است. و نشان می‌دهد، از دلایل مهم تضاد و دشمنی استکبار جهانی با انقلاب و نظام اسلامی مسئله استقلال است. در ادامه به نمونه های مختصر از بیانات حکیمانه و هدایتگر مقام معظم رهبری که نشان دهنده و بیان کننده‌ی اندیشه‌های ناب معظم له در این زمینه‌ها می‌باشد و در بیانات ارزشمند ایشان متجلی شده و به این مطلب دلالت دارد، اشاره می‌گردد.

بعد فرهنگی

یکی از ابعاد مهم استقلال که زیر بنای دیگر ابعاد و شاخه‌های استقلال است بعد فرهنگی استقلال است تا وقتی نظام اسلامی با هویت فرهنگ اسلامی و استکبار ستیزی است، دشمنی و عداوت استبکار نیز با این نظام ادامه خواهد داشت به دلیل اینکه ماهیت فرهنگ اسلامی ضد استکبار و استعمار بوده و

مردمی که دارای این فرهنگ باشد عموما ناسازگار با سلطه و سلطه پذیری خواهند بود. چنانکه رهبر انقلاب در این رابطه در یکی از فرمایشات شان اشاره کرده و می‌فرماید: علت دشمنی با انقلاب اسلامی پایبندی مردم به نظام اسلامی، پایبندی به اسلام، پایبندی مردم ایران به دین، دشمنی با جامعه اسلامی، وفاداری به انقلاب، دشمنی دشمنان با ملت ایران به‌خاطر طرفداری از اسلام و ایستادگی در پای نظام اسلامی و دفاع جانانه از آن است. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۹/۱۰/۱۳۸۱ش، (www.khamenei.ir)* .

امام عظیم الشأن راحل(ره) نیز عمق کینه و دشمنی استکبار جهانی بانظام جمهوری اسلامی را چنین بیان فرمود: «نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم، این است که دشمنان ما و جهانخواران تاکی و تا کجا ما را تحمّل می‌کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند؟ به یقین آنان مرزی جز عدول از همه هویت‌ها وارزش‌های معنوی و الهی‌مان نمی‌شناسند. آری، اگر ملت‌ایران ازهمهٔ اصول و موازین اسلامی و انقلابی خود عدول کند و خانهٔ عزت و اعتبار پیامبر و ائمهٔ معصومین ـ علیهم السلام ـ را با دست‌های خود ویران نماید، آن وقت ممکن است جهانخواران او را به عنوان یک ملت ضعیف و فقیر و بی فرهنگ به رسمیت بشناسند؛ ولی در همان حدی که آنها آقا باشند ما نوکر، آنها ابرقدرت باشند ما ضعیف؛ آنها ولیّ و قیّم باشند ما جیره خوار و حافظ منافع آنها؛؛ نه یک ایران با هویت ایران اسلامی. *(امام خمینی، ۱۳۸۹، ۹۰/۲۱)*.

بعد سیاسی

استقلال سیاسی به معنای این است که دولت دیگری بر دولت اسلامی سلطه و چیرگی نداشته و نتواند اراده خود را بر امت و دولت اسلامی تحمیل نماید. به ویژه اینکه در نگرش قرآن‌کریم هیچ انسانی بر انسان دیگری حق ولایت و سلطه سرپرستی ندارد و تنها خداوند به عنوان مالک و خالق و رب انسان از چنین حقی برخوردار می‌باشد. *(سوره شوری/ آیه ۹. و سوره انعام/۶۴).* بنابر این استقلال سیاسی نیز بعدی مهم دیگری از ابعاد و شاخه‌های استقلال است که در عصر کنونی از اهمیت زیادی بر خوردار می‌باشد. رهبر حکیم انقلاب یکی از دلایل دیگری که برای دشمنی استکبار با نظام اسلامی بر می-شمارد مسئله استقلال سیاسی است. در یکی از فرمایشات رهبری دراین باره آمده است:آمریکا در کشور ما فرعونیّت می‌کرد، مثل فرعون: **يَسْتَضعِفُ طآئِفَةً مِنهُم يُذَبِّحُ اَبنآءَهُم وَ يَستَحى نِسآءَهُم؛** *(سوره قصص/ آیه۳)* «با مردم ما این‌جور رفتار می‌کردند؛ موسای زمان آمد، تخت‌وبخت این فرعون و دنباله روهای او را واژگون کرد و از بین برد؛ انقلاب این است. حالا بعضی می‌گویند چرا آمریکایی‌ها با ایران بدند؟ خب علّتش همین است؛ ایران یکسره در مشت آمریکا بود، در دست آمریکا بود؛ همه‌ی اجزای اصلی وجود کشور با اراده‌ی آمریکایی‌ها حرکت می‌کرد؛ امام آمد و به‌وسیله‌ی این مردم، آمریکا را از این مملکت بیرون کرد؛ باید هم دشمن باشند، باید هم دشمنی بکنند؛ و دارند می-کنند، همین حالا دارند دشمنی می‌کنند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۴/۰۶/۱۸ش (www.khamenei.ir).* جرم این ملت فقط همین است که می‌خواهد مستقل و

خارج از کمند سلطه‌ی این و آن، روی پای خود بایستد و زندگی کند که این هم به برکت ایمان به خداست- «و ما نقموا منهم الاّ أن یؤمنوا باللّه العزیز الحمید»؛ (سوره بروج/ آیه۸) می‌خواهند از این ملت انتقام بکشند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۲۶/۰۴/۱۳۸۱ش، (www.khamenei.ir)* .

بعد علمی

در بعد علمی که پایه توسعه یک کشور و پیشرفت یک ملت است نیز استقلال از ارزش و اهمیت زیاد و بالایی بر خوردار است. از نگاه رهبر انقلاب استقلال و شکوفایی ملت مسلمان و جامعه اسلامی ایران در بعد علمی یکی دیگر از دلائل دشمنی نظام‌سلطه با نظام اسلامی است و استقلال دراین راستا هم باعث دشمنی استبکار با نظام اسلامی گردیده است. ایشان می‌فرماید: مسئله‌ی اصلی این است که استعدادهای ملّت ایران بتدریج بُروز و ظهور پیدا کرده است، دارد پیشرفت میکند در همه‌ی ابعاد؛ ابعاد سیاسی، ابعاد علمی، ابعاد گوناگون اجتماعی، و دارد اقتدار پیدا میکند، اینها [استکبار و غرب] از این ناراضی اند، از این ناراحتند، جلوی این را میخواهند بگیرند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۰۶/۰۹/۱۳۹۳ش، (www.khamenei.ir)* . آنها در واقع از شکل گرفتن ایران قدرتمند، مستقل، اسلامی، پیشرفته و برخوردار از فناوری‌های مدرن، نگرانند و سعی می‌کنند با جار و جنجال، راه پیشرفت ملت ایران را سد کنند و این کشور را همیشه نیازمند خود نگه دارند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۰۱/۰۱/۱۳۸۴ش، (www.khamenei.ir)*.

بعد اقتصادی

بعد اقتصادی استقلال از دیگر شاخه های مهم و بسیار اثر گذار در زندگی جامعه و افراد است که در نظام اسلامی باید به آن توجه شود. زیرا یکی از خواسته ها و نقشه‌های همیشگی استکبار فقر و اقتصاد بهم ریخته مردم و نیز جوامع و امت اسلامی است. نظام اسلامی که در پی تحقق کامل و تثبیت استقلال اقتصادی است آماج دسیسه ها، توطئه‌ها و دشمنی‌های استبکار می-باشد. زیرا امت اسلامی و جامعه مسلمان را از سرسپردگی به آنان رهایی و نجات می دهند. رهبر فرزانه انقلاب در این باره نیز فرموده: دشمنی آمریکا و استکبار با ایران اسلامی، به خاطر این حرکت قدرتمندانه مردمی است؛ چون ایمان مردم، علاقه مردم به استقلال و اطمینان به نفس مردم، به ضرر آنهاست. آنها می‌خواهند کشور ما را همیشه وابسته نگه دارند. آنها می‌خواهند از لحاظ فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، کشورهای این منطقه را وابسته به خودشان نگه دارند. وقتی کشوری مستقل است، وقتی اطمینان به‌نفس دارد و با اعتماد به خود در راهی که او را به سمت اهداف والا می‌رساند، حرکت می‌کند، طبعاً اینها ناراضی می‌شوند. نارضایی دشمنان جهانی ما به این خاطر است. آنها وقتی راضی می‌شوند که ملت ایران اختیار دین، دنیا و فرهنگ و اقتصاد خود را یکسره به آنها بسپارد. *(بیانات مقام معظم رهبری، روزنامه رسالت، ۱۳۸۰/۲/۲۷ش.)*.

وقتی که انقلاب برای این مقصود به وجود آمده است که وابستگی و عقب‌ماندگی را از این ملّت بزداید، آن کسانی که عقب‌ماندگی و وابستگی به نفع آنها بود، در مقابل این انقلاب و این نظام می‌ایستند؛ این طبیعی است.

(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۵/۱۰/۱۹ش، (www.khamenei.ir) .

بعد نظامی

شاخه و بعد دیگری از استقلال، بعد نظامی است که پایه و اساس حفظ و حمایت از یک ملت و جامعه و سرزمین می‌باشد. ملت مسلمان ایران و جامعه اسلامی ایران به برکت نظام شکوه‌مند انقلاب اسلامی و تلاش‌های نخبگان شان در این زمینه به سطحی از توسعه و ترقی دست یافته است که می‌توان گفت در ردیف معدود کشورهای جهان با دانش پیشرفته و توسعه نظامی است و این مسئله نه تنها دشمنی استبکار را شدت بخشیده است که قرار و آرامش آنان را نیز از بین برده و آن‌ها را وادار کرده است تا به انواع ترفندها و نیرنگ‌ها و تهدیدات دست بزنند. و هرروز بیشتر از روز قبل به دشمنی و کینه توزی شان بیافزایند. رهبر حکیم و فرزانه انقلاب به این مهم در جاهای مختلف اشاره نموده و در یکی از بیانات شان فرموده: عزیزان! برای هوشمندان عالَم شگفت‌آور است که جمهوری اسلامی با اتّکاء به خدای متعال و با تکیه به قدرت ملّی توانسته است آمریکا را در عمده‌ی هدف‌های خودش در این منطقه شکست بدهد. این حرفی نیست که ما اینجا بزنیم؛ این حرفی است که تحلیلگران سیاسی دنیا به آن اعتراف میکنند و از آن شگفت‌زده می‌شوند؛ این واقعیّتی است. قدرت‌های استکباری بیش از آنچه در واقع توانایی و اقتدار داشته باشند، با تشر، با اخم، با ابراز قدرت، کار خودشان را پیش میبرند. اگر ملّتی از این تشر نترسید، از این اَخم جانخورد، اگر ملّتی به قدرت خود اعتماد کرد، اطمینان کرد و با شجاعت قدم در میدان حق و عدالت گذاشت، ابر

قدرت‌ها را به عقب‌نشینی وادار میکند و شکست میدهد. آمادگی شما، ابراز قدرت شما، دشمن را به عقب نشینی وادار میکند، دشمن را می‌ترساند؛ این، آن دستوری است که قرآن به ما داده است، باید این آمادگی‌ها را روز به‌روز افزایش بدهیم. «**وَ اَعِدّوا لَهُم مَا استَطَعتُم مِن قُوَّةٍ وَمِن رِباطِ الخَیلِ تُرهِبونَ بِه عَدُوَّ اللهِ وَ عَدُوَّکُم؛**» *(سوره‌ی انفال، بخشی از آیه‌ی ۶۰)*[۱] من به‌شما کاملاً امیدوارم، من آنچه درباره‌ی جوانان مؤمن و آمادگی‌های روحی آنها در این میدان گفته شد، همه را باور دارم؛ میدانم شما قدرت ایستادگی و ثبات قدم دارید، انگیزه‌ی آن را دارید و این توانایی را، این آمادگی را ان‌شاءالله در میدانهای مختلف –چه میدان علمی، چه میدان سازمانی، چه میدان رزم، چه میدان پیشرفتهای گوناگون– به کار خواهید بست و نشان خواهید داد. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۷/۰۶/۱۸ش، www.khamenei.ir)* . در جای دیگر در این رابطه می‌فرماید: همه‌ی ما این را هم بدانیم که دشمنی این جبهه‌ی دشمن که نام بردم، موسمی و فصلی نیست؛ این دشمنی، یک دشمنی ذاتی است، دشمن همیشگی است، هر وقت بتوانند ضربه بزنند میزنند. علاجش این است که ما خودمان را قوی کنیم؛ قوی از لحاظ نظامی، قوی از لحاظ امنیّتی، قوی از لحاظ سیاسی، قوی از لحاظ اقتصادی. از جهات مختلف خودمان را قوی کنیم که دشمن نتواند ضربه بزند؛ وَ الّا دشمنی او دشمنی ذاتی است. اینکه بعضی خیال کنند که اگر چنانچه ما

---

[۱]. «و هرچه در توان دارید، از نیرو و اسبهای آماده بسیج کنید تا با این [تدارکات]، دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید.

یک قدم عقب رفتیم، یک کمی کوتاه آمدیم، آمریکایی‌ها دست از دشمنی بر میدارند، بسیار خطا است؛ خطای فاحشی است این فکر. اینکه بعضی فکر کنند که شما کاری نکنید که آمریکا عصبانی بشود –میگویند بعضی‌ها و در روزنامه‌ها مینویسند– درست نقطه‌ی مقابل فرمایش پروردگار عالم است: «**وَ مَثَلُهُم فِی الإنجیلِ کَزَرعٍ أخرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوی عَلی سُوقِهِ یُعجِبُ الزُّرّاعَ لِیَغیظَ بِهِمُ الکُفّارَ**؛» *(سوره فتح/ آیه۲۹)* رشد عناصر مؤمن، این نهال‌های برومند، این جوانهای مؤمن، اصلاً برای این است که «**لِیَغیظَ بِهِمُ الکُفّار**»، تادشمن عصبانی بشود؛ از همین هم بیشتر عصبانی‌اند. عصبانی‌اند ازجوان‌های عرصه‌ی علم، از جوان‌های عرصه‌ی جهاد، از جوان‌های عرصه‌ی خدمت، از جوان‌های عرصه‌ی نظامی؛ از این‌ها عصبانی‌اند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۸/۱۰/۱۸ش، www.khamenei.)*

دلایل و شواهد تاریخی

آنچه که از شواهد و دلایل تاریخی و بیرونی هم پیداست مهمترین دلیل دشمنی و ستیزه جویی نظام استکبار جهانی و زورمداران عالم با نظام و انقلاب اسلامی همین مسئله خود اتکایی و استقلال و عدم سرسپردگی و عدم پیروی از آنان است.

رهبر انقلاب به این نکته هم در بیانات‌شان اشارت نموده و فرموده است: اولین نیّت قدرت‌های ستمگر این است که مسلمانان را در خواب غفلت نگه دارند و اگرکسی هست که به مسلمانان هشدار می‌دهد، هر طور می‌توانند، او را از صحنه خارج کنند این، بزرگترین همّت استکبار و قدرت‌ها و قلدرهای

جهانی است. می‌خواهند مُنذِری نباشد؛ مُنّبِهی نباشد؛ بیدار کننده‌ای نباشد و به همین سبب، با جمهوری اسلامی ایران مخالفند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۰۸/۰۲/۱۳۷۲ش، (www.khamenei.ir)*

اگرکسی خیال کند که اسم اسلام موجب میشود که با جمهوری اسلامی مخالف باشند، نه، اسم اسلام و ظواهر اسلامی و تشریفات اسلامی هیچ کس را به مخالفت وادار نمی‌کند. امام یک وقتی در یکی از صحبت های‌شان می-فرمودند: وقتی که انگلیسی‌ها در دهه‌ی دوّم قرن بیستم –هزار و نهصدو خرده‌ای– آمدند وارد خاک عراق شدند و مسلّط شدند، بعد آن فرمانده‌ی نظامی انگلیسی دید یک نفری فریادی بلند کرده، دارد صدایی میزند، دستپاچه شد. –روی مناره یک کسی اذان می‌گفت– پرسید این سرو صدایی که هست چیست؟ گفتند اذان می‌گوید. گفت علیه ما است؟ یکی گفت نه؛ گفت خب، هرچه می‌خواهد بگوید.

اذانی که علیه او نباشد، «الله‌اکبر»ی که او را کوچک نکند، خب هرچه میخواهد بگوید، بگوید. مسئله مسئله‌ی اسم اسلام و تشریفات اسلامی نیست. امروز کشورهایی اسم اسلام را دارند، تشریفات اسلامی را هم کم‌وبیش دارند، امّا نفت شان در اختیار استکبار است، امکانات‌شان در اختیار استکبار است، منابع حیاتی‌شان در اختیار آنها است؛ هیچ مخالفتی با آنها نیست، خیلی هم دوستند. *(بیانات مقام معظم رهبری، ۱۶/۰۴/۱۳۹۳ش، (www.khamenei.ir)* .

دلایل و شواهد عینی و خارجی

۱. موضوع گیری‌ها وگفته‌های سردمداران کفر واستکبار جهانی در

چهار دهه گذشته

۲. رفتارهای دوگانه در مسائل جهانی، به عنوان مثال صنایع پیشرفته مانند: صنایع هستی، موشکی و ... برای آنان خوب است و برای دیگران مجاز نمی‌باشد.

۳. استفاده ابزاری آنان از حقوق بشر، آزادی بیان، مبارزه با تروریسم، حقوق زنان و.. همه این شواهد عینی و خارجی نشان می‌دهند که حقوق-بشر، آزادی بیان، عدم اشاعه هسته‌ی و مبارزه با تروریسم و امثال این شعارها بهانه‌ای بیش نیست. دلیل اصلی دشمنی استکبار و نظام سلطه با نظام اسلامی همان استقلال و عدم سرسپردگی به آنان است.

اعترافات خود غربی‌ها

نوام چامسگی نویسنده مشهور آمریکایی می‌گوید: «تا زمانی که ایران، مستقل باقی بماند و در برابر سلطه آمریکا سر تسلیم فرود نیاورد، دشمنی‌ها و مخالفت‌های آمریکا ادامه خواهد داشت. جمهوری اسلامی ایران از نظر آمریکا، غیرقابل پذیرش است؛ چون از استقلال خود چشم پوشی نمی‌کند. مارتین ایندایک، معاون خاورمیانه‌ای وزارت خارجه آمریکا نیزگستاخانه چنین گفته است: «مجازات و تنبیه انقلاب اسلامی، درس عبرتی برای کشورهایی خواهد بود که در مسیر استقلال و رهایی از سلطه آمریکا گام برمی دارند. *(امام خامنه‌ی، ۱۳۷۳، ۱۱۹).*

نتیجه

از مباحث مطرح شده این نتیجه بدست میاد، که نوع نگرش اسلام و مسلمانان درباره استقلال و عزت‌مندی، نگرش ارزشی است. امت اسلامی و مسلمانان باتوجه به تعالیم حیات بخش اسلام و معارف الهی به این مسئله مهم باور دارند که عزت مسلمانان و استقلال شان یک خواسته دینی است که همه مسلمین باید به آن توجه داشته باشند. از آنجایی‌که رهبر حکیم و عالی قدر نظام انقلاب اسلامی تعلیم یافته مکتب اسلام ناب محمدی است که به پیروی از امام عظیم الشأن امت اسلامی، استقلال و عزت امت اسلامی را در دنیایی معاصر احیاء نموده و با این کار بزرگ، توانسته از چپاول منابع ملت مسلمان ایران توسط استکبار جهانی جلوگیری کرده و از بردگی قدرت‌های پرطمع، آنان را نجات و رهایی بخشیده و به استقلال و خود اتکایی رسانده است و نیز دنیایی اسلام را بیدار کرده و آنان را به بازگشت به سوی روح اسلام دعوت می کنند. این مسئلۀ مهم، استبکار جهانی را حساس و منافع شان را به خطر انداخته است. بنابراین کاملا روشن است که به‌خاطر همین استقلال‌طلبی و عزت‌خواهی ملت مسلمان ایران و مسئولین نظام اسلامی است که استکبار جهانی خصوصا ایالات متحده آمریکا، دشمنی مستمر و مداوم شان را با نظام اسلامی دنبال کرده و همیشه ابراز و عملی کرده اند. این یافته مهم در پژوهش انجام شده از بیانات مقام معظم رهبری(مدظله العالی) و نیز از شواهد تاریخی و عینی اثبات می‌گردد. وخواننده مقاله متوجه می‌شود که مهمترین دلیل دشمنی و عداوت کینه توزانه استبکار جهانی به سردمداری آمریکای جنابتکار با نظام و انقلاب اسلامی از نگاه رهبری انقلاب، همین استقلال خواهی و عزت طلبی و

تسلیم ناپذیری ایرانیان مسلمان در مقابل استکبار و عدم قبول سرسپردگی و دل بستن به استکبار می‌باشد.

کتابنامه

۱. ابن منظور محمدبن مکرم، *لسان العرب*، *بیروت*، ناشر: انتشارات دارصادر، چاپ سوم، ۱۴۱۴ق.

۲. بخشی علی آقا و افشاری راد مینو، *فرهنگ علوم سیاسی*، بی جا، ناشر: انتشارات چاپار، چاپ سوم، ۱۳۸۹ش.

۳. حسینی خامنه‌ی سید علی، *فرهنگ و تهاجم فرهنگی*، تهران، ناشر: سازمان مدارک فرهنگ انقلاب اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۳ش.

۴. خمینی روح الله، *صحیفه نور*، تهران، ناشر: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، چاپ پنجم، ۱۳۸۹ش.

۵. دهخدا علی اکبر، *لغت نامه دهخدا*، تهران، ناشر: انتشارات موسسه چاپ و نشر دانشگاه تهران، ۱۳۷۲ش.

۶. راغب اصفهانی حسین بن محمد، *المفردات فی غریب القرآن*، بیروت دمشق، ناشر: انتشارات دارالعلم دار الشامیه، چاپ اول، ۱۴۱۲ق.

۷. رنجبر مقصود، *استقلال و ضرورت های جدید*، قم، ناشر: انتشارات بضعه الرسول، چاپ اول، ۱۳۸۱ش.

۸. طباطبایی محمدحسین، *المیزان فی تفسیر القرآن*، قم، ناشر: انتشارات دفترتلیغات اسلامی، چاپ پنجم، ۱۴۱۷ق.

۹. طبرسی فضل بن حسن، تهران، *مجمع البیان فی تفسیر القرآن*، تهران، ناشر: انتشارات ناصر خسرو، چاپ سوم، ۱۳۷۲ش.

۱۰. طریحی فخر الدین، *مجمع البحرین*، تهران، ناشر: کتابفروشی مرتضوی، چاپ سوم، ۱۳۷۵ش.

۱۱. علی بابایی غلام رضا و آقایی بهمن، *فرهنگ علوم سیاسی*، ناشر: انتشارات

ویس، چاپ اول، ۱۳۶۷ش.
۱۲. عمید حسن، *فرهنگ عمید دوجلدی*، تهران، ناشر: انتشارات امیر کبیر، چاپ بیست هشتم، ۱۳۸۶ش.
۱۳. فارسی جلال الدین، *فرهنگ واژه های انقلاب اسلامی*، تهران، ناشر: انتشارات بنیاد فرهنگی امام رضا(ع)، ۱۳۷۴ش.
۱۴. فراهیدی خلیل بن احمد، *کتاب العین*، قم، ناشر: انتشارات هجرت، چاپ دوم، ۱۴۱۰ق.
۱۵. قرشی سید علی اکبر، *قاموس قرآن*، تهران، ناشر: دار الکتب الإسلامیۀ، چاپ ششم، ۱۳۷۱ش.
۱۶. گنجی حمزه، *بهداشت روانی*، تهران، ناشر: انتشارات ارسباران، ۱۳۷۶ش.
۱۷. مختاری محمد حسین، *اندیشه های فقهی سیاسی امام خمینی*، ناشر: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره) ۱۳۷۸ش.
۱۸. مکارم شیرازی ناصر، *تفسیر نمونه*، تهران، ناشر: انتشارات دارالکتب اسلامیه، چاپ اول، ۱۳۷۴ش.
۱۹. *پایگاه مجازی دفتر مقام معظم رهبری*، (www.khamenei.ir)
۲۰. *بیانات مقام معظم رهبری*، روزنامه رسالت، ۱۳۸۰/۲/۲۷ش.